

İnanclar

Anası, qızı və özü dul olan qadının maşasını və ocaq daşını suya salsan yağış yağar.

Atasına oxşayan qız xoşbəxt olar.

Adamın boğazı göynəyəndə pay yeyərlər.

Ay üçgunluk olanda budaq budanmaz, ağac kəsilməz, toxum səpilməz.

Ayağa süpürgə dəyəndə evə dava düşər.

Ay tutulanda tufəng atarlar.

Ayı barmaqla göstərməzlər.

Ay çıxanda onu görən işi uğurlu olar.

Aya qarşı gərnəşənin sağlamlığı olmaz.

Ay işığı düşən qapının üstünə çirkli su atan adamın axırı yaxşı olmaz.

Ayaqının altı qaşınanda səfərə çıxmalı olarsan.

Ayaqqabıların qapıda bir-birindən aralı dayanıbsa, deməli əziz adamlarından ayrı düşərsən.

At tənqiyib yol getmirsə, deməli qəzə gözləyir.

Atı satanda yüyən və noxtasını verməzlər.

Axşam ev süpürməzlər ki, evin rusuzu gedər.

Axşam güzgüyə baxmazlar.

Axır çərşənbə günü və yaxud bayram axşamı küsülü olsan, yeddi il barışmazsan.

Adətən, heyva ağacının budaqlarından qırıb uşaqların qoluna bağlayarlar ki, göz-nəzərdən uzaq olsun.

Axşam yerə isti su atmazlar.

Adətən, çoxdan gözlədiyən adamın tez qayıtması üçün qapı ağzında qayçı və ya bıçaq qoyarlar.

Axır çərşənbə gecəsi pis danışmaq olmaz. Bu gecə adamın hər əməli, davranışı dəyişir.

Ayağının baş barmağı böyük olan adamın bəxti açıq olar.

Baltanı ağzı yuxarı qoysan yağıs yağar.

Bayquş həyətdə ağaca qonanda ev sahibi pis xəbər eşidər.

Bəy toyunda oynasa ucuzluq olar.

Bir iş dalınca getmək istəyəndə qabağına boş qabla çıxsalar getdiyini yerdən əliboş qayıdarsan.

Birinin başına cındır palaz atıb, üstünə su töksən, yağış yağar.

Birinci gecə qonaq olduğun evdə yatıb yuxuda kimi görsən, qismətin odur.

Biri digərinin ayağını tapdalayanda ayağı tapdalanan da tapdalayanın ayağını tapdalamalıdır, yoxsa əzizi ölür.

Bir qızı özünə bağlamaq istəsən paltarından cırıb bir parçasını qoltuğuna qoy.

Bıçaq yerə düşəndə kişi qonaqı gələr.

Başlar toqquşunda yerə tüpürüb deyərlər: “Başıma keçəl düşməsin”

Başmağı və ayaqqabını üst-üstə qoysan, ya ağzı aşağı çevirilib yatsan zərər çəkərsən.

Bayram günü çal oyna ki, ömrün şadlıqda keçsin.

Bəhər üstə ağac kəsməzlər, ağac yiyəsinə ziyan dəyər.

Bərk külək əsəndə ələk və xəlbirin üstünü basdırırlar.

bətnində uşaq tərənəndə Aya və güzgüyə baxsan uşaq göyçək olar.

Boğanaq olanda qızlar deyər ki, boğanaq, tozanağını uzaq elə, sənə ərə gedəcəyəm.

Boşqabı bulaşığı qoysan şərə düşərsən.

Başmağı qayırtdırmağa cüt verərlər, tək versən ərin (arvadın) ölər.

Bayram günü təzə paltar geyən xoşbəxt olar.

Bayram axşamı səməni goyub şam yandıranın işi uğurlu olar.

Bayram axşamı yandırılan şamlar ailədəki adamların sayına bərabər olmalıdır.

Hərə özünə bir şam seçir. Hansı şam gec sönsə onun sahibinin ömrü o birilərdən uzun olar.

Bayram axşamı ilk dəfə kim evə gələrsə ondan bir söz soruşurlar, əgər cavabı səni qane edərsə deməli, təzə ilin uğurlu olacaq, əgər qane etməzsə ilin uğursuz olacaq.

Bazar ertəsi ağır gün hesab edilir.

Başqasından soğan aldıqda onu ələ götürməzlər, ətəyə qoyarlar.

Boyunun dalında ət xal olan adam dövlətli olacaq.

Burun qaşınanda xiffət olacaq.

Boşqabı yemək yedikdən sonra təmiz sıyırsan, nişanlın göyçək olar.

Vələsdən beşik düzəltməzlər.

Vələsdən qəbir taxtası qoymazlar.

Qabaq dişləri iri olan adam xoşbəxt olar.

Qabağından qara pişik keçsə getdiyini işdən boş qayıdarsan.

Qapını əllə daraqlamazlar, bədbəxtlik olar.

Qapıda ayaqqabıları saysan ailədə ölü düşər.

Qaranquş yuvasını dağıtmazlar.

Qaranquş aşağıdan uçanda yağın yağar.

Qaranquş yuva quran həyətdə həmişə şadlıq olar.

Qarğa çox olanda qış sərt keçər.

Qarğa qarılıdayanda bəd xəbər eşidərsən.

Qayçının ağzını açıq qoymazlar, yoxsa düşmənlərinin ağzını açmış olarsan.

Qatıq və çörək deyir: "Məni isti-isti kəsmə"

Qaşları bitişik olan qohumla evlənər.

Qazan dibi qaşının toyunda qar yağar.

Qoz ağacının altında yatmazlar.

Qonşuda dırnaq kəsməzlər.

Qız saçını hörərkən saçının kiçik bir hissəsi hörükdən kənarı qalarsa, deməli evə qonaq gələcək, qıza elçilik ediləcək.

Qızın arxadan yanına vursan, paltarını üç dəfə aşağı dart, yoxsa əri onu istəməz.

Qəbristanlığı əl ilə göstərməzlər.

Qəbri əl ilə göstərəndə şəhadət barmağını dişləyərlər.

Qurban kəsilən gün evdə iş görməzlər.

Qulağın cingildəyəndə, sözünü danışirlar.

Qurbağanı öldürüb arxası üstə çevirsən, leysan yağış yağar.

Dağdağan ağacını kəsmək xeyir verməz.

Qulağı kiçik olan kişinin arvadı gözəl olar.

Qulağı yekə olan adamın baxtı açıq olar.

Qəbristanlığa cüt gül apararlar.

Qulaq qaşınanda yağış yağar.

Qolları qucaqlayıb dayanmazlar.

Qapı ağzında görüşməzlər.

Qoyunu saymaq nəhsdir.

Dağdağan odunu yandıran xəstələnər.

Dad edənin hayına yetməsən günaha batarsan.

Deyirlər pis yuxunu suya danışarlar.

Deyirlər Novruz axşamı ailənin bir üzvü evdə olmasa o yeddi il bayramı ailəsindən uzaqla keçirər.

Deyirlər təzə gəlinin ayağının düşər-düşməzi olar.

Demək istədiyən sözü səndən qabaq deyən çox yaşar.

Düyünü ayaq altına tökməzlər.

Deyirlər odun üstünə su tökməzlər. Od sönsə, ocaq sönör.

Dırnağı küçəyə atmaq günah hesab edilir.

Evə yarasa girəndə onu öldürərlər.

Evi biri süpürəndə yarımçıq qalarsa başqası süpürməz, yoxsa birinci süpürməyə başlayanın ömrü yarımçıq qalar.

Evi süpürəndə ayağına süpürgə dəysə, sözün ötməz.

Evdə sınıq qab saxlamazlar.

Eyni vaxtda bir dəsmalın uclarına əlini silənlər çox keçməz ki, dalaşarlar.

Ehsan heyvanının kəllə-paçasını ölü sahibi yeməz.

Evdən başqa yerə gül verməzlər.

Əri çox istiyən arvadın paltarı tikilən zaman sap tez-tez qırılar.

Əldə qayçı oynadanda dava düşər.

Əli kağıza silməzlər.

Əlindən çörək düşəndə sevinərsən.

Əncir ağacı altında yatmazlar.

Ənciri budamazlar.

Əncir ağacını kəsməzlər.

Əncir ağacının odununu yandıran xeyir tapmaz.

Əyində paltar tikməzlər – şərə düşərsən.

Əynində paltar tikəndə ağzına bir ip götür ki, şərə düşməyəsən.

Əgər qızın ayağının baş barmağı o biri barmaqlarından böyük olsa, deməli ərə gedəndən sonra ərənin hər bir sözünə itaət edəcəkdir. İkinci barmağı böyük olsa qız ərənin üstündə hökmran olacaq.

Əgər yaxşı yuxu görmüsənsə onu danışmaq olmaz. Çünki danışdıqda yuxu yerinə yetməz.

Əli soyuq olan adamın ürəyi isti olar.

Zahı arvadın üstünə iynə-sancaq sancarlar ki, bəd ruhlar ona xətər yetirməsin.

Ziyan çəkən qurban deyər.

Ziyana düşən evdən sədəqə çıxararlar.

Zoğal ağacının altında yatmazlar.

Zoğal ağacını kəsməzlər.

Zoğal ağacını yandırmazlar.

Zifaf gecəsi qapını bağlamazlar.

Zifaf gecəsi bəy üstünə həməzəti adam qoymazlar.

Zülfü hörərlər.

Zülfü üzə töküb gəzməzlər.

İti noxtasıynan verməzlər.

İt ulayanda ona çarıq atarlar.

İt yaylaqda ləhləyəndə dolu düşər.

İt kəlləsi asılmış həyət bədməzərdən qorunar.

İt ulaması xeyir gətirməz.

İki qız dayanıbsa onların arasından keçmə şərə düşərsən.

İstiot dağılanda dava düşər.

İlandan danışılarda ürəyində nə arzu tutsan ona qovuşarsan.

İlğın ağacı ilə kimi vursan xəstələnər.

İlin axır çərşənbəsində tezdən üzünü axar su ilə yuyan gözəlləşər.

İlin axır çərşənbəsində qulaq falına çıxarlar.

Yaxın adamdan bal alanda əvəzində bir şey verərlər.

Yataqda yuxu danışmazlar, düşər-düşməzi olar.

Yarpız olan həyətdə ilan olmaz.

Yeni doğmuş Aya baxan adam o dəqiqə bir bəzək şeyinə baxarsa, işi uğurlu olar.

Yerə qaşığı düşəndə arvad qonağı gələr.

Yoldan qayıtmazlar.

Yoldan qayıdanda, qayıtdığın yerdə dayan və üç dəfə həmin yerə tüpür.

Yuxuda toy görsən, yas olar.

Yuxuda ayaqqabı görəndə darlığa düşərsən.

Yuxuda balıq gördükdə ələ pul gələr.

Yuxuda ilan görmək yoldur.

Yuxuda qan görəndə qan qoxumların gələr.

Yuxuda qızıl görmək səmdir.

Yuxuda it dostdur.

Yuxuda ət görəndə əzizlərindən bəd xəbər eşidərsən.

Yuxuda süfrə bərəkətdir.

Yuxuda diş çəkdirmək zərər gətirər.

Yuxuda dəniz, su görmək aydınlıqdır.

Yuxuda pul görmək səmdir.

Yuxuda uçanda, ata minəndə deyirlər, murada yetərsən.

Yuxuda üzüm görmək göz yaşdır.

Yuxuda gülmək, ağlamaq, ağlamaq isə gülməkdir.

Yuxuda gördüyün adamın səni yuxuda görməyini istəyirsənsə balışını çevir.

Yuxuda qorxan adamın başının altına bıçaq və ya qayçı qoyarlar.

Yola gedən adamın dalınca su atıb deyərlər ki, bu su quruyuna kimi qayıt.

Yeni azad olmuş qadının yanına içərisində su olan qabda üç yumurta qoyurlar ki, ona Yəsər toxunmasın. Əgər yumurtalar çartlasa deməli ona nəzər toxunub, əgər çartlamasa nəzər toxunmayıb.

Yaxın adamdan yaylıq alanda əvəzinə başqa şey verərlər. Yaylıq ayrılıqdır.

Yuxuda bir adamı öpmək xəyanət deməkdir.

Çörək yedikdə yemək süfrəyə tökülərsə, qaynanan deyişgən olacaq.

Kişinin ayaqqabısı qapıda yan üstə dayananda evə qonaq gələr.

Kitabı açıq qoyub yatmazlar, yaddaşsız olarsan.

Körpə qorxmasın deyə başının altına bıçaq qoyular.

Körpə uşağın əlinin üstündə öpməzlər, dayısı kasıb olar.

Köçən gəlinin dalınca daş atarlar ki, yeri möhkəm olsun.

Kürəklərinin arası qızıışarsa hardasa əziz adamın dara düşüb, sənin köməyinə ehtiyacı var.

Kürən adamla yoldaşlıq eləmə.

Gəlin hamilə vaxtı dovşan əti yesə uşağın ağzı mırıq olar.

Gecə dırnaq tutan ömründən kəsir.

Gecə vaxtı ev süpürmək həmin evə kasıblıq, kədər və matəm gətirir.

Gəlin köçmüş qızı görməyə gedəndə adətən ata evində qıza məxsus nə varsa hamısını apararlar. Ancaq ayaqqabından başqa. Əgər aparsalar gəlinin ər evində yeri dar olar.

Gəlinin ayağı altında qab sındıranda ayağı düşərgəli olar.

Gəlin gedən qız əlinə düyü alıb rəfiqələrinin adını çəksə, onların da baxtı açılar.

Gözün səyriyirsə əziz adamın səni arzulayır.

Gözün yol çəkirsə, uzaqdan yaxın adamın gələcək.

Gün tutulanda mis qabları döyəcəyərlər.

Gəlini qapıda əyləşdirib qucağına oğlan uşağı verərlər ki, ilki oğlan olsun.

Güzgünün sınması nə isə bir bədbəxtlik olacağını göstərir.

Güclü yağış yağanda meşədə çaqqal ulasa demək səhər gün çıxacaq.

Günəş tutulanda tügəng atarlar.

Gündüz güclü istidə tiyuqlar bir yerə toplaşarsa, demək yağış yağacaq.

Güllə ilə ölmüş adamın qəbrindən daş, torpaq götürüb suya salsan yağış yağar.

Gecə ulduzların görünməsi gündüz günəşli hava olacağını göstərir.

Göz dəyməsin deyə evdən üzərlik asarlar.

Göz-nəzər dəyməsin deyə duzu adamın başına üç dəfə fırladıb oda və ya suya atarlar.

Gec danışan uşağa sərçə əti yedirərlər ki, dili tez açılsın.

Lal axan sudan keçməzlər.

Lala gülməzlər.

Malı döyməzlər, ailəyə xəta gələr.

Maşanı oynatmazlar, aclıq olar.

Mayanı alan adam özü geri qaytarmalıdır, qaytarmasa deyirlər həmin adamın ruzusu kəsilər.

Meşəyə tək getməzlər.

Meşədən çinar kəsməzlər.

Mescidə ayaqqabı ilə girməzlər.

Mürgüləyəni səsləməzlər.

Müştüyü peşkəş etməzlər.

Müştərəyə yaman deməzlər, qıtlıq olar.

Nabələd yola getməzlər.

Nanə əkməyin – düşər-düşməzi olar.

Nal kəsəndə saymazlar, bədbəxtlik olar.

Namaz üstündən durmazlar.

Naşı adamlarla səfərə çıxmazlar.

Nahar üstə danışmazlar.

Nişan üzüyünü özgəyə verməzlər.

Nişan üzüyünü girov qoymazlar.

Nişan gələnin gün paltar yumazlar.

Nişan gələnin gün oğlan evi xonçalardan birinə qayçı qayar ki, oğlanın ağzı kəsərli olsun.

Nənnini boş tərپətsən, uşaq ölər.

Nişana duz aparmazlar.

Nişanda dava salsan xeyir olmaz.

Nişan taxılında qızın saçına qayınana sığal çəksə, mehribançılıq olar.

Ov ətindən qırxlı arvada verməzlər.

Ovcunun içi qaşınanda pul gələr.

Ovun başını kəsməsən də əti hatal olar.

Oğurluq toxum bar verməz.

Oğurluq pulu kəbinli arvada versən, arvad kəbindən düşər.

Oğurluq pulu hamilə qadına versən, doğulan uşaq vələdüznə olar.

Ocaq yananda səslənirsə, demək kimsə sözünü danışır.

Odunu binada saxlamazlar.

Özgə evin qayçısıyla dırnaq tutma, gözləmədiyən pis hadisə olar.

Ölü qaldırılan yeri tez süpürməzlər ki, təzədən pis hadisə olmasın.

Ölən adam gec can verəndə əlinə torpaq və ya daş qoyarlar.

Ölən adam ağır can verəndə sinəsinə güzgü qoyarlar.

Ölüdən danışılında asqıran adamın kürəyinə əl vururlar.

Ölüsü düşən yeddi gün saçını qırxdırmaz.

Ölüsü düşən yeddi gün başını yumaz.

Payız və yaz yağımı bərəkət gətirər.

Paltarı soyunub tərs qoyanda adamın işi düz gətirər.

Paltarı tərs geyənin işi düz gətirməz.

Paltarı əyindən çıxarılanda sonra düymələməzlər.

Papaqları bir yerdə, üst-üstə assan çox evlənərsən.

Pis yuxu görəndə pəncərənin qırağına pul qoyurlar.

Pulu qapı ağzında verməzlər.

Pişiyyə öldürən xeyir tapmaz.

Pişik əl-üzünü yalayarsa, qonaq gələcəyinə inanılır.

Payızda yarpaqlar tez tökülsə, deyərlər bu qış sərt keçəcək.

Rast gəldiyin adamın yanından salamsız keçməzlər.

Sayıqlayan adamı oyatmazlar.

Sağ yanağın və sağ qulağın qızarıbsa demək xeyrinə danışirlar, sol yanağın və sol qulağın qızarıbsa demək qeybətini edirlər.

Saçı kürəyə atmazlar, bəxtin bağlanar.

Saçının tükü yumşaq adamın xasiyyəti də yumşaq olar.

Saçından tel ayrılıb üzünə düşsə qonağın gələr.

Sınıq qabda xörək yeyən şərə düşər.

Stolun üstünü sildiyin silgi yerə düşərsə, qonağın gələr.

Stolun üstünə boş nimçə, stəkan qoymaq yaxşı deyil.

Stolun üstünü kağızla silsən kasıblıq olar.

Stolun üstünü əl ilə təmizləyənin qayınanası deyingən olar.

Səhər duranda boş qaba baxmaq uğur gətirməz.

Səhər-səhər yuxu danışmazlar, düşər-düsməzi olar.

Səhər sol ayağı üstə duranda işin uğur gətirməz.

Suyun dağılması aydınlıqdır.

Su içən adamı qəfildən vurmazlar.

Süfrə üstə gələni qayınanası çox istər.

Süfrədə qablar sıra ilə düzüləndə qonaq gələr.

Süfrədə çörək ovulsa, qonaq gələr.

Süfrəyə duz dağılanda evə dava düşür.

Süpürgə yandıranda yağış yağar.

Stəkanda çay çöpü dik dayananda qonaq gələr.

Səpinə başlayanda buğda qovurmazlar, qıtlıq olar.

Səpinə başlayanda yarma bişirərlər.

Səhər tezdən qarşına boş vedrə çıxarsa, işin düz gətirməz.

Taxıl çuvalının üstündə oturmazlar, bərəkətsiz olar.

Təzə doğan qadına üç gün qulaq verərlər, onu tək buraxmazlar.

Təzə paltarın ilkini özgəyə verməzlər.

Təzə evə köçəndə qayqanaq bişirərlər.

Təzə çıxan ayı görən pul kisəsini itər